

7. TEKMOVANJE V ZNANJU GEOGRAFIJE

INFORMATIVNI BILTEN ŠT. 3/2002

25. marec 2002

<http://www2.arnes.si/~tekmovanja/ge/>

Regionalna tekmovanja so določila udeležence državnega tekmovanja

Morda se bo komu zdelo odveč, a tisti, ki ste kadar koli organizirali tekmovanje veste, da je korektno, če se najprej zahvalimo organizatorjem regionalnih tekmovanj; opravili so veliko delo. Zato se iskreno zahvaljujemo mentorjem in šolam: OŠ Kuzma, OŠ Ivana Cankarja Vrhnika, OŠ Preserje pri Radomljah, OŠ Lovrenc na Pohorju, OŠ Bojana Ilicha Maribor, OŠ Rogatec, OŠ Mozirje, OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled, OŠ Miren, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica, OŠ Krmelj, Gimnaziji Ptuj, Srednji gostinski in turistični šoli Izola in Gimnaziji Brežice.

Nekaj težav smo imeli že zaradi tega, ker smo prestavili čas regionalnih tekmovanj na jesen. Ker v devetletni osnovni šoli maja potekajo eksterne preverjanja znanja, v tem mesecu ni več možno prirejati tekmovanj. Zato je državno tekmovanje aprila, regionalno pa jeseni, ker je marca vreme še nezanesljivo.

Kruta usoda je iz učiteljskih vrst iztrgala Borisa Vrbnjaka, profesorja geografije s Srednje živilske šole v Mariboru, kjer naj bi organizirali tekmovanje. Na pomoč so priskočili na Gimnaziji Ptuj in novembra izpeljali tekmovanje.

Tako so se kot najboljši z regionalnih tekmovanj na državno tekmovanje uvrstili:

OŠ Odranci, OŠ Razkrižje, OŠ Bistrica ob Sotli, OŠ Gorje, OŠ Majde Vrhovnik Ljubljana, OŠ Stari trg ob Kolpi, OŠ Janka Glazera Ruše, OŠ Bled, OŠ Mozirje, OŠ Velika Dolina, OŠ Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, OŠ Dutovlje, OŠ Preserje pri Radomljah, Gimnazija Jurija Vege Idrija, Gimnazija Jesenice, Gimnazija Koper, Gimnazija Ljutomer, Prva gimnazija Maribor, Gimnazija Slovenj Gradec, Srednja šola Krško, Gimnazija Brežice, Gimnazija Novo mesto in gostiteljica Gimnazija Šentvid.

Čez en mesec bo državno tekmovanje

Obveščamo vas, da bo državno tekmovanje iz znanja geografije v sredo, 24. aprila 2002 ob 14. uri na Gimnaziji Ljubljana Šentvid. Pravila in obseg nalog ostajajo enaki tistim, ki so veljala za regionalno tekmovanje in so zapisana v prvem in drugem biltenu. Edina sprememba bo, da bodo udeleženci **testni del pisali posamično** in se rezultatu terenskega dela prišteje povprečna ocena testov. Če bo vsota točk iz pisnega povprečja in terenskega dela enaka, pa odloča v prvem krogu hitrost oddaje vseh treh tekmovalcev, v drugem krogu pa hitrost prvega, nato drugega in na koncu tretjega tekmovalca. Želimo vam uspešen nastop.

Odmevi

V prihodnjem biltenu, ki bo izšel čez dva tedna, bomo objavili nekaj mnenj, ki so prispeла, in nekaj predlogov za izboljšanje tekmovanja ter regionalne osnovnošolske naloge. V drugem tednu aprila bomo pripravili okroglo mizo o tekmovanju v prihodnje. Naš cilj je v soorganizacijo pritegniti geografske institucije in posameznike, tako kot je to značilno za tekmovanja iz matematike, fizike, slovenščine, biologije, kemije...

Naloge z regionalnega tekmovanja

Terenske naloge

Časa imate 90 minut. Veselo na pot in veliko zadovoljstva pri reševanju nalog!

START

Naloga št. 1: Orientacija

Orientirajte se. Ugotovite azimuta opazovalnice 1 (O1) in opazovalnice 5 (O5), če ju gledate (merite) s starta (S) in njuno dejansko zračno oddaljenost od starta (S).

Azimut O1 je Razdalja S-O1 je

Azimut O5 je Razdalja S-O5 je

Po orientaciji nadaljujte pot proti opazovalnici št. 1.

OPAZOVALNICA ŠT. 1 – mikrolokacija (ožja lega)

Naloga št. 2: Lega opazovalnice

V 25 besedah opišite geografsko lego opazovalnice št. 1 (do 50 m od stojišča). Pri tem ne opisujte daljne okolice.

VREDNOTENJE

Vsaka pravilno ugotovljena je 1 točka.
Skupaj 4.

Za 4 točke morajo biti pravilno napisane štiri raznovrstne (dve naravni in dve družbeni) pravil-ne ugotovitve lege, za tri 3, za dve 2, za eno 1, za nič ali napačno 0 točk. Če je napisanih več, se upoštevajo prve štiri opredelite.

Izjemoma lahko komisija dodeli dodatno

točko za izviren ali edinstven odgovor.
Predlogi (v, pri, ob...) ne štejejo za besede.

Pravilno ugotovljeno je 1 točka, pravilno utemeljeno 1, nepravilno 0 točk.

Pravilno napisane tri rabe je 2 točki,
ena-dve 1, nepravilno 0.

Pravilno napisani trije dejavniki je 2
točki, en ali dva 1, nepravilno 0 točk.
Pravilno naveden dokaz 1 točka.
Pravilen opis in utemeljitev 2 točki,
delno 1, nepravilno 0 točk.

Pravilna utemeljitev 1, nepravilna 0
točk.

Pravilno napisani in utemeljeni trije
razlogi je 3 točke, dva 2, en 1,
nepravilno 0 točk.

Pravilno napisan sklep 2 točki, delno 1,
nepravilno 0 točk.

Pravilno napisane sile 2 točki, delno 1,
nepravilno 0 točk.
Pravilno vpisani procesi 3 točki, delno 2,
pomanjkljivo 1, nepravilno 0 točk.
Pravilno vpisane mikrolokacije 1 točka,
pravilno vrisane 2 točki. Skupaj za ta del
največ 3 točke.

Pravilno napisan 1, nepravilno 0 točk.

Za 5 točk mora biti napisanih pet
pravilnih raznovrstnih opredelitev (3
naravne in 2 družbeni). Za štiri
opredelitev 4, za tri 3, za dve opredelitev
2 točki, za eno 1, za nič ali napačno 0
točk. Če je napisanih več opredelitev, se
upošteva samo prvih pet. Izjemoma
lahko komisija dodeli dodatno točko za
izviren ali edinstven odgovor.

Tri pravilno navedene razlike je 2 točki,
dve ali ena je 1 točka. Nič ali nepravilno
je 0 točk.

Vsak pravilen odgovor je 1 točka.
Skupaj največ 3 točke.

Pravilno razloženo je 1 in napačno 0
točk.

Naloga št. 3: Kaj je krog na zemljevidu

Na zemljevidu je severno nad točko 237,6 vrisana krožna črta. Ali je to vrisan paviljon, ki ga vidite na opazovalnici 1 ali ni? Izbiro utemeljite.

Nadaljujte pot proti opazovalnici št 4 in opazujte pokrajino, da boste lahko odgovorili na naslednje vprašanje.

Naloga št. 4: Raba tal med opazovalnico 1 in 4

Raba tal ob poti med opazovalnicama št. 1 in 4 je:

OPAZOVALNICA ŠT. 2 – geomorfološka opazovanja

Naloga št. 5: Polzenje tal

Predvidevamo, da tla v okolici opazovalnice št. 2 polzijo. Naštejte vsaj tri geografske dejavnike (razloge, vzroke), zaradi katerih je polzenje tu možno.

Navedite vsaj en dokaz, da pobočja polzijo proti dnu grape.

V dnu grape vidite prečne betonske pregrade. Opišite in utemeljite, čemu služijo.

OPAZOVALNICA ŠT. 3 – geomorfološka opazovanja

Naloga št. 6: Pomen mostiča

Pot vodi prek lesenega mostiča. Utемeljite, zakaj ga je bilo potrebno postaviti.

Naloga št. 7: Lesena bruna (zabiti piloti) nad potjo

Lastnik hiše zahodno nad potjo si je dvorišče povečal tako, da je v zemljo zabil lesena bruna in nasul zemljo. Napišite in utemeljite razlog, razloge, zakaj je takšen poseg v pokrajino lahko vprašljiv ali celo nevaren.

Naloga št. 8: Vloga rumene cevi

Pod mostom vidite rumeno cev. Sklepajte, čemu služi oz. kakšen je njen namen oziroma vloga.

Naloga št. 9: Oblikanje reliefa (površja)

Katere zunanjе sile (dejavniki) oblikujejo relief med opazovalnicama 1 in 4.

Vpišite v spodnjo tabelo, katere zunanjе preoblikovalne procese ste opazili med opazovalnicama 1 in 4. (Opozorilo: če jih boste napisali s tujo besedo, napišite samo to besedo, brez pridevnikov. Ne povečujte števila procesov s pridevniki. Štel se vam bo le eden. (Primer: če bi morali napisati besedo promet, vi pa bi pisali rečni promet, cestni promet,...se vam bi štela 1 točka).

Dodajte v tabelo še opis mikrolokacije tega procesa (npr. na robu terase, na pobočju, vzhodno od hiše...) in označite mesto procesa na zemljevidu. Za vsak proces, čeprav ga vidite na več mestih, označite le eno mesto!

Ime procesa	Mikrolokacija

Naloga št. 10: Oblika zemeljskega površja (relief)

Napišite, za katero obliko zemeljskega površja (relief) gre med opazovalnicama 1 in 4.

OPAZOVALNICA ŠT. 4 – opis pokrajine, vreme

Naloga št. 11: Opis okolice opazovalnice št. 2 (mikrolokacija – širša lega)

V 35 besedah geografsko opišite okolico opazovalnice št. 2. Tukaj opisujete tudi tisto, kar vidite v daljavi.

Naloga št. 12: Primerjava lega opazovalnic

Napišite najmanj tri razlike med (mikro)lokacijo opazovalnic 1 in 2

Naloga št. 13: Meteorološka opazovanja

Opišite vetrovnost, padavine in vidljivost.

- Vidljivost je
- Veter je: BREZVETRJE, RAHEL VETER, MOČAN VETER
(ustrezno obkrožite)
- Padavine: DEŽ, SNEG, SLANA, ROSA, TOČA, SODRA, V TEM TRENTUKU NI PADAVIN
(ustrezno obkrožite)

Naloga št. 14: Ugotavljanje temperature

Razložite, kako bi brez termometra lahko sklepal, da je temperatura zraka na opazovalnici št. 4 pod 0°C

Naloga št. 15: Sklepanje o temperaturi

Predvidevajte, kolikšna naj bi bila temperatura zraka, če bi jo v tem trenutku merili tik nad gladino reke Drave, ki teče južno od vas.

Temperatura bi bila:

(obkrožite)

- a) VIŠJA
- b) ENAKA
- c) NIŽJA

d) NI ENOZNAČNEGA ODGOVORA

Pojasnite, utemeljite oziroma razložite svoj odgovor.

Pravilen sklep je 1 točka, pravilno pojasnilo je 2 točki, delno pravilno 1, napačno ali brez pojasnila 0 točk. Skupaj največ 3 točke.

Naloga št. 16: Azimut cerkvenega zvonika

S kompasom izmerite azimut najvišjega cerkvenega zvonika, ki ga v mestu Ptuj vidite vzhodno od gradu.

Azimut je:

OPAZOVALNICA ŠT. 5 – promet, azimut

Naloga št. 17: Opazovanje in merjenje prometa

Opazujte promet na opazovalnici št. 5 in ga pet minut v obeh smereh tudi merite (štejte). Število pešcev in vozil vpišite v tabelo. Zaradi naloge 18g) opazujte tudi registrske tablice.

Vsek pravilen odgovor je 1 točka.
Skupaj največ 3 točke.

	Število		Število
Smer:	Smer:		
Pešcev	Pešcev		
Koles (biciklov)	Koles (biciklov)		
Osebnih avtomobilov	Osebnih avtomobilov		
Tovornjakov	Tovornjakov		
Avtobusov	Avtobusov		
Drugo:.....	Drugo:.....		
Drugo:.....	Drugo:.....		

Pravilno 2 točki, delno 1, nepravilno 0.

Naloga št. 18: Ugotovitev o prometu

Odgovorite na vprašanja:

- a) Katera smer je prometno bolj obremenjena z vozili v času vašega opazovanja?
.....
- b) Utemeljite, zakaj širina ceste zadošča oziroma zakaj ne zadošča za promet, ki ste ga opazovali oziroma merili.
.....
- c) Utemeljite, zakaj cesta na tem mestu je oziroma zakaj cesta ni varna za pešce.
.....
- d) Predlagajte, kaj bi na cesti na opazovanem mestu spremenili (popravili), da bi povečali prometno varnost.
.....
- e) Katere negativne posledice bi za promet imela sprememba, ki ste jo predlagali pod točko d)?
.....
- f) Glede na število potnikov v osebnih vozilih sklepajte, ali so gospodarno zasedena ali so v njih samo (pretežno, največkrat) vozniki.
.....
- g) Glede na registrske tablice vozil ugotavljamo ali gre za cesto lokalnega, regionalnega, državnega ali meddržavnega pomena. Na podlagi gornjega petminutnega opazovanja napišite in utemeljite, za kakšno cesto gre po vašem mnenju: lokalno, regionalno, državno ali meddržavno.
.....
- h) Katere negativne vplive ima ta cesta na okoliške hiše oziroma prebivalce in zakaj?
.....

Pravilen odgovor na vsako vprašanje 1 točka, na zadnje 2.
Skupaj največ 9.

Naloga št. 19: Posledice širitve ceste

Na zemljevidu imate z rdečo črto označen odsek ceste, ki ga bodo širili za 2 metra na vsako stran.

Napišite 3 posledice (rušenja ali spremembe pokrajine oziroma rabe tal), ki bodo nastale.

Pravilno napisane posledice so 3 točke,
delno 2 točki, pomanjkljivo 1,
nepravilno 0 točk.

Naloga št. 20: Merjenje azimuta

Ugotovite azimut starta (S), če ga gledate (merite) z opazovalnice 5 (O5)

Azimut S je

Pravilno 1 in nepravilno 0 točk.
Za zelo natančno izmero* lahko komisija ekipi doda 1 točko.

*Če se je protiazimut skladal z nalogo št.1.

Testne naloge

1. Odgovorite na vprašanja

Vprašanje

- a) Napišite eno prednost letalskega prometa pred cestnim
- b) Napišite eno pomanjkljivost cestnega prometa pred železniškim
- c) Napišite eno prednost letalskega prometa pred pomorskim
- d) Napišite eno prednost pomorskega prometa pred cestnim

	Odgovor	Točk
a) Napišite eno prednost letalskega prometa pred cestnim	hitrost, "prekoceanskost"	1
b) Napišite eno pomanjkljivost cestnega prometa pred železniškim	potratnost, ekološka oporečnost,....	1
c) Napišite eno prednost letalskega prometa pred pomorskim	hitrost,....	1
d) Napišite eno prednost pomorskega prometa pred cestnim	primeren za večje tovore, prekoceanski,..	1

2. Obkrožite DA, če je trditev v stavku oziroma stavek pravilen ali NE, če ni pravilen.

Slovensko cestno omrežje oblikuje Slovenci in Ilirika v obliki zvezde	DA	NE	1
Prometni pomen Slovenike se po osamosvojitvi Slovenije povečuje.	DA	NE	1
Prva slovenska avtocesta je bila leta 1972 zgrajena od Razdrtega do Postojne.	DA	NE	1
Že leta 1980 je imela Slovenija manj makadamskih cest kot tistih s sodobnim cestiščem.	DA	NE	1
Slovenija ima več avtomobilov na 100 prebivalcev kot Avstrija, a manj kot Poljska.	DA	NE	1
Maribor je dobil železnicu prej kot Ljubljana.	DA	NE	1
Zelezniška postaja Litija je imela leta 1996 več odpravljenih potnikov kot Maribor.	DA	NE	1
Tudi železniška proga Prešnica – Koper je omogočila hitro rast koprskega pristanišča.	DA	NE	1
Svobodna plovba Portorož je slovensko pomorsko podjetje.	DA	NE	1
Sabena je slovenski letalski prevoznik.	DA	NE	1
Po osamosvojitvi Slovenije se je potniški promet na slovenskih letališčih zelo povečal.	DA	NE	1

Holmec in Metlika sta tako cestni kot železniški mejni prehod.	DA	1
Leta 1993 je bila po številu telefonskih priključkov na prebivalca Slovenija pred Bolgarijo.	NE	1
Država Slovenija je leta 1992 ustanovila računalniško mrežo Siol.	NE	1

3. Oglejte si razpredelnico, ki prikazuje registrirana motorna vozila v Sloveniji. Ob razpredelnici so trije stavki oziroma trditve. Obkrožite DA, če se trditve sklada s podatki v razpredelnici in NE, če se ne sklada.

Registrirana motorna vozila

Motorno vozilo	Število
Motorno kolo	8022
Osebni avto	727554
Avtobus	2408
Tovornjak	40239
Traktor	48441

Trditev	DA	NE	Točk
1. V Sloveniji je registriranih več tovornjakov kot traktorjev.	DA	1	
2. Slovenija nima dovolj registriranih osebnih avtomobilov, da bi se istočasno v njih lahko peljali vsi njeni državljanini.	DA	1	
3. Število motornih koles je več kot 1% števila osebnih avtomobilov.	DA	1	

Vir : Statistični letopis RS 1997

ZA POMOČ PRI IZVEDBI TEKMOVANJA SE ZAHVALJUJEMO:

Šolam organizatoricam:

OŠ Bojana Iлича Maribor, OŠ Rogatec, OŠ Mozirje, OŠ prof.dr. Josipa Plemlja Bled, OŠ Miren, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica, OŠ Krmelj, OŠ Kuzma, OŠ Ivana Cankarja Vrhnik, OŠ Preserje pri Radomljah, OŠ Lovrenc na Pohorju, Gimnaziji Ptuj, Srednji gostinski in turistični šoli Izola in Gimnaziji Brežice

Sponzorji:

Naš laz - Zavod za razvoj podeželja Brezovica, Turistično društvo Blagajana Vrhnika, Turistično društvo Bled, Turistično društvo Mozirje, Savinja Mozirje, Turistično društvo Bled, OŠ Miren, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica

Gimnazija Ptuj, Zveza kulturnih društev Vrhnik, MK knjigarna in papirnica Maribor, OŠ Preserje pri Radomljah, Gimnazija Brežice, OŠ Rogatec

Občina Kuzma, Zavod za kulturo Mozirje, Mladinska knjiga Ljubljana, Srednja gostinska in turistična šola Izola, OŠ Mozirje, OŠ Ivana Cankarja Vrhnik, OŠ Krmelj, OŠ Lovrenc na Pohorju, Nova kreditna banka Maribor